

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Csp/15/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319201237
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8319201237.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobkyne H. R., nar. X. X. XXXX, trvale bytom R. XX, Q., korešpondenčná adresa V. XX, Q., zast. JUDr. Igor Šafranko, advokát, ul. Sov. Hrdinov 163/66 proti žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zast. JUDr. Oskar Chnápko, advokát, Komenského 3, Banská Bystrica, o priznanie finančného zadostučinenia vo výške 937,80 eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý uhradiť žalobkyni primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa podala dňa 21. 3. 2019 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadala zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 937,80 eur a na náhradu trov konania.

Podanie žaloby odôvodnila tým, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX sa žalobkyňa v postavení spotrebiteľa domáhala o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, v tomto konaní bola úspešná a rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 6. 4. 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. XXCo/XX/XXXX nadobudol právoplatnosť dňa 3. 9. 2018.

Uviedla, že ako spotrebiteľka si uplatňuje primerané finančné zadostučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré bola nútená brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Keďže je spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza ustanovenia §3 ods. 2 Zák. č. 250/2007 Z.z. a žalobkyňa uplatnila si primerané finančné zadostučinenie vo výške 937,80 eur.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadostučinenia žalobkyňa vychádzala z bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Keďže právny predchodca žalovaného na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX z 11. 5. 2007 jej poskytol úver 1659,70 eur a podľa úverovej zmluvy od nej žiadal 2597,50 eur (50splátok po 51,95 eur), mienil sa na jej úkor obohatiť o 937,80 eur. Pre úplnosť uviedla, že listom z 27. 1. 2015, právny predchodca žalovaného žiadal od zamestnávateľa žalobkyne vykonávať zrážky na sumu až vo výške 3534,97 eur.

2. Žalovaný doručil súdu dňa 7. 5. 2019 podanie, v ktorom nesúhlasil s podanou žalobou a žiadal ju zamietnuť.

Vzniesol námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednávať, pretože poukázal na čl. 3 bod 6 Zmluvy, v zmysle ktorého zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach. Žalobca vo svojom podaní zo dňa 9. 4. 2019 namietal právomoc Okresného súdu Prešove, aj keď toto konanie prebieha pred Okresným súdom Humenné. Ako dôkaz predložil súdu rozhodcovský rozsudok STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., rozsudkom vo veci sp. zn. K. zo dňa 17. 5. 2011.

Čo sa týka primeraného finančného zadosťučinenia, žalovanému nie je jasné, čím porušil práva žalobkyne. Žalovaný žiadal od žalobkyne len to, čo mu po práve patrilo. Porušením povinností žalobkyne mal žalovaný nárok požadovať od žalobkyne uspokojenie svojej pohľadávky. Žalovaný má za to, že žalobkyňa nijako nepreukázala, že žalovaný porušil právne predpisy, ktoré by zakladali nárok žalobcu ako spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie.

Nárok žalobcu na uplatnené finančné zadosťučinenie žalovaný považuje za nedôvodný, právne neudržateľný a zjavne neprimeraný. Žalobkyňa slobodne a vážne uzatvorila s právnym predchodcom žalovaného zmluvu o úvere, na základe ktorej Poštová banka, a. s. poskytla žalobcovi finančné prostriedky. Žalobca poskytnuté peňažné plnenie zo strany Poštovej banky, a. s. spotreboval, avšak v rozpore so zmluvou, v ktorej sa zaviazal poskytnuté peňažné plnenie vrátiť a zaplatiť úroky, splátky úveru riadne a včas nesplácal, čím sa celý úver vrátane príslušenstva stal predčasne splatným. Požadovaná výška 937,80 eur nebola žalobkyňou relevantným spôsobom odôvodnená. Poukázal na to, že žalovaný mal voči žalobkyňi splatný dlh a uplatňoval si od žalobkyne svoju splatnú pohľadávku výlučne v medziach zákona a v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Nárok žalobkyne je zjavne neopodstatnený, účelový a tendenčný, nemajúci oporu v právnom poriadku SR. Žalobkyňa nezaplatila svoj dlh z úverovej zmluvy, čím samotná žalobkyňa porušila zmluvné podmienky. Preto v tejto situácii od žalovaného žiadať vyplatenie finančného zadosťučinenia nie je dôvodné.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, právnych zástupcov strán sporu a oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, najmä so zmluvou o úvere, výzvou na vykonávanie zrážok zo mzdy, s rozsudkom tunajšieho súdu pod č.k. XXCsp/XXX/XXXX-XXX a s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 7. 2018 č.k. XXCo/XX/XXXX-XXX, rozhodcovským rozsudkom a zistil nasledovný skutkový stav.

4. Na základe zmluvy o úvere zo dňa 11. 5. 2007 č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi veriteľom Poštová banka a.s. a dlžníkom H. R., bol dlžníkovi poskytnutý úver vo výške 50 000 Sk, ktorý sa dlžník zaviazal splatiť 50splátkami po 1565 Sk. Celková výška nákladov na poskytnutý úver bola 28 247,26 Sk. Ročná úroková sadzba bola 23%, RPMN 26,58%, splatnosť prvej splátky bola dňa 11. 6. 2007 a každej ďalšej k 11. dňu v mesiaci s tým, že dátum konečnej splatnosti úveru v zmluve uvedený nebol.

V zmysle Článku 3., bod 4. Zmluvy, podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú Dohodu o zrážkach zo mzdy podľa §551 zákona č. 40/1964 Zb., ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo ZoÚ v súlade s čl. 4., bod. 4.8. OP pre úver.

Podľa Článku 3., bod 6. Zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované pred Stálym rozhodcovským súdom ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s., rozhodnutie bude pre obidve zmluvné strany konečné a záväzné.

5. Právny predchodca žalovaného, spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o., žiadosťou o vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 27. 1. 2015 adresovanou zamestnávateľovi žalobkyne spoločnosti TESCO STORES SR, a.s., ho vyzval na vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne a z titulu poskytnutia úveru na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX, nakoľko žalobkyňa bola v omeškaní s úhradou sumy 3534,97 eur.

6. Z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 6. 4. 2018 č.k. XXCsp/XXX/XXXX-XXX súd zistil, že žalobkyňa H. R.Á. podala dňa 22. 11. 2016 na súd žalobu, ktorou žiadala žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., Bratislava uložiť povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX. X. XXXX na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne.

Citovaným rozsudkom súd žalobe žalobkyne vyhovel a priznal žalobkyni vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Podľa odôvodnenia rozsudku, z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa. Žalobkyňa nemala možnosť nijakým spôsobom ovplyvniť obsah zmluvy. Opak žalovaný v konaní nepreukázal. Aj podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ veriteľ je povinný preukázať splnenie svojich predzmluvných povinností poskytnutia informácie a overenia úverovej bonity dlžníka. Zásada efektivity je porušená, ak dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti veriteľa zaťažuje spotrebiteľa.

Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje zamestnávateľovi žalobkyne vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne bez toho, aby bola podrobená súdnemu prieskumu o tom, či je pohľadávka oprávnená. Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Výkon zrážok zo mzdy je súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. Podstatným znakom dohody o zrážkach zo mzdy je písomný súhlas dlžník s vykonávaním zrážok z jeho mzdy. Dohodou o zrážkach zo mzdy nemožno zabezpečiť budúcu pohľadávku ako je to v tomto prípade. Je právne irelevantné, či žalovaný využil možnosť žiadať zamestnávateľa žalobkyne o výkon zrážok. Dôležitou skutočnosťou je existencia napádanej zmluvnej podmienky. V prejednávanej veci však došlo aj realizácii dohody o zrážkach zo mzdy.

Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (rozsudok C-106/77 Simmenthal, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/95/2013 zo dňa 19.06.2013).

Súd poukazuje, že aj Komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich pri Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky dospela k záveru, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka, keďže spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzatvoriť dohodu o zrážkach zo mzdy.

Súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená medzi pôvodným veriteľom a žalobkyňou priamo v zmluve o úvere je jednak neprijateľnou zmluvnou podmienkou a tiež neplatným zmluvným dojednaním pre rozpor so zákonom a preto považoval žalobu podanú žalobkyňou za vhodný prostriedok ochrany jej práv ako spotrebiteľa a žalobe vyhovel.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 3. 9. 2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 7. 2018 č.k. 17Co/76/2018-143.

7. STÁLÝ ROZHODCOVSKÝ SÚD zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., rozsudkom vo veci sp. zn. K. zo dňa 17. 5. 2011 rozhodol, že žalovaná H. R. je povinná zaplatiť žalobcovi PRO COVITAS s.r.o. sumu 1189,21, úrok 23% ročne zo sumy 1189,21 eur od 2. 2. 2010 do zaplatenia istiny, úrok z omeškania 9% ročne zo sumy 1189,21 eur od 2. 2. 2010 do zaplatenia istiny, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania ku dňu splatnosti úveru 166,49 eur, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru do dňa 1. 2. 2010 vo výške 164,73 eur, sumu dlžných poplatkov vo výške 38,18 eur, náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške

62,34 eur a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15. 6. 2011.

8. Na pojednávaní žalobkyňa trvala na podanej žalobe v celom rozsahu. Pred cca 12 rokmi uzatvorila so spoločnosťou Poštová banka a.s. zmluvu o úvere, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 50 000 Sk. Úver začala splácať dohodnutým spôsobom, ale ako samoživiteľka troch detí mala málo finančných prostriedkov, preto splátky nedodrжала. Neskôr nastúpila do práce do spoločnosti Tesco a zrazu jeden mesiac zistila, že na výplatnej páske má oveľa menej peňazí, než mala dostať a bolo tam poznamenané, že je jej vykonávaná nejaká zrážka zo mzdy. Bola zarazená a prekvapená, lebo nikto ju vopred neupozornil, ani nekontaktoval, ani nežiadal žiaden jej súhlas k tomu, aby zrážky zo mzdy mohli byť vykonávané. Išlo o dosť vysokú sumu, lebo jej zobrali takmer 50% jej mzdy a žalobkyňa nemala z čoho žiť. Snažila som sa to riešiť cez zamestnávateľa, ktorý je však v Bratislave a bolo jej len povedané, že sa s tým nič nedá robiť, pretože niekto si uplatnil zrážky z jej mzdy. Keď sa začali vykonávať zrážky, žalobkyňa v tom čase mala dvoch synov na vysokej škole a jeden bol ešte maloletý. Zrážky boli tak vysoké, že po ich stiahnutí jej zostala takmer len polovica výplaty, z ktorej keď zaplatila byt a všetky potrebné poplatky, ostala jej len minimálna suma. Niekedy nemala ani na zakúpenie základných potravín pre seba a pre deti a situácia bola pre nich veľmi zlá. Keď vykonávanie zrážok pokračovalo, začala to riešiť, lebo podľa jej názoru už jej zrazili väčšiu sumu, než bola suma, ktorá jej poskytnutá ako úver. Navyše nejaká iná spoločnosť resp. advokátska kancelária chcela znova začať vykonávať zrážky na tento úver. Vtedy sa prostredníctvom známej dozvedela o združení na ochranu spotrebiteľa v Prešove a začala situáciu riešiť so svojim právnym zástupcom. Na základe tejto pomoci sa v zrážkach zo mzdy nepokračovalo a následne podala túto žalobu. Celá situácia na žalobkyňu pôsobila zle nielen v materiálnej sfére, lebo nedostávala celú výplatu a musela chodiť do Prešova vec riešiť, ale aj po psychickej stránke. Žalobkyňa je momentálne psychiatrickým pacientom a lieči sa na dlhodobé depresie. Má aj iné zdravotné problémy, pričom momentálne je nezamestnaná, vedená na úrade práce. Momentálne by ani nemohla pracovať pre práceneschopnosť. Jej zlý zdravotný stav nie je následkom len toho, že jej bol poskytnutý konkrétny úver od Poštovej banky, ale žalobkyňa pri nedostatku finančných prostriedkov žalobkyňa čerpala úver. Takto čerpala viacero úverov od viacerých nebankových spoločností. Ostatné úvery už má vysporiadané, zostal len tento jeden od Poštovej banky. Žalovaná spoločnosť sa stala právnym nástupcom banky. Telefonicky jej ponúkali 1500 eur, ak stiahne žaloby, ktoré sa vedú na súde, avšak takúto mimosúdnu dohodu odmietla.

Na otázku právneho zástupcu žalovaného, žalobkyňa uviedla, že prostredníctvom zrážok zo mzdy, jej bolo zrazených o cca 1500 eur viac než bola výška úveru, ktorý čerpala.

9. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní trval na podanej žalobe v celom rozsahu. Poukázal na to, že žalobkyňa bola úspešná ako spotrebiteľka voči žalovanému ako dodávateľovi v konaní pred OS Humenné sp. zn. 10Csp/140/2016 v spojení s konaním KS v Prešove vedeného pod sp. zn. 17Co/76/2018. Teda splnila predpoklady určené §3 ods. 5 Zák. č. 250/2007 Z. z. zákona o ochrane spotrebiteľa a preto si uplatňuje voči žalovanému finančné zadostučinenie. Pokiaľ ide o výšku tohto finančného zadostučinenia, požaduje sumu 937,80 eur, lebo o takú sumu by sa žalovaný obohatil, ak by žalobkyňa mu plnila podľa zmluvy všetko tak, ako bolo dohodnuté. U žalobkyne vznikla ujma nielen v majetkovej a materiálnej sfére tým, že musela dochádzať na súdne pojednávania a do advokátskej kancelárie svojho právneho zástupcu do Svidníka, ale vznikla jej aj psychická ujma, pretože predchádzajúce súdne konanie trvalo takmer dva roky a ocitla sa v neistote z toho, ako celá vec dopadne. Primerané finančné zadostučinenie má mať viaceré funkcie, jedna z toho je sankčná voči spoločnosti, ktorá porušuje práva spotrebiteľov a aj reparačná vo vzťahu k poškodenému. Názory na výšku sa rôznia, pretože tá závisí len od úvahy súdu. Právny zástupca žalobkyne poukázal na viaceré rozhodnutia KS v Prešove, ktorými bola priznaná výška primeraného finančného obohatenia, rovnajúca sa výške nároku, o ktorý by sa poskytovateľ služby obohatil, ak by nebolo zasiahnuté súdom. Niektoré rozhodnutia sú také, že by to malo byť vo výške minimálne 50% z takejto sumy. Na základe týchto argumentov, ako aj vzhľadom na skutočnosti, ktoré žalobkyňa uviedla na pojednávaní, žiadal žalobe vyhovieť a uplatnil si právo na náhradu trov konania.

10. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní neuznal nárok žalobkyne ani čo do základu, ani čo do výšky s poukazom na svoje písomné vyjadrenie a žiadal žalobu zamietnuť v celom rozsahu, pričom si uplatnil náhradu trov konania. Má za to, že žalobkyňa nenaplnila predpoklady uplatnenia práva na finančné zadostučinenie podľa §3 ods. 5 Zák. č. 250/2007, lebo nepreukázala také porušenie

práva, ktoré by zakladalo nárok podľa citovaného ustanovenia. V predchádzajúcom súdnom konaní sa domohla len určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Pokiaľ ide o uplatnenú výšku finančného zadosťučinenia, žalobkyňa argumentuje tým, že zmluva, ktorú uzatvorila s právnym predchodcom žalovaného, by mala byť posudzovaná ako bezúročná a bez poplatkov, tak žiadne súdne konanie sa nevedlo ohľadne určenia, či zmluva má byť posudzovaná ako bezúročná a bezpoplatková, pretože predmetom konania bolo len určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Za právne relevantný argument žalobca považuje tiež to, že žalobkyňa neuhradila ani len celú sumu, ktorú obdržala od právneho predchodcu žalovaného ako úver.

11. Podľa ustanovenia §1 ods. 1 Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa ustanovenia §3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa §3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §2 ods. 1 písm. a) 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon“), spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa §53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa §53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

12. Podľa citovaného ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie ujmy a útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

Poskytnutie zadosťučinenia však nie sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privediť spotrebiteľovi ujmu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z

porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016).

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje aj na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkolvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

13. V danej veci súd mal za preukázané, že v konaní pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX žalobkyňa dňa 22. 11. 2016 podala žalobu o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, kde bola v konaní úspešná, keďže rozsudkom zo dňa 6. 4. 2018 sp.zn. XXCsp/XXX/XXXX v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/76/2018 súd žalobe žalobkyne vyhovel. Dohoda o zrážkach zo mzdy mala byť dojednaná v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX.

Žalobkyňa preukázala relevantným spôsobom porušenie zákonnej povinnosti žalovaného a taktiež preukázala, že toto namietané porušenie bolo spôsobilé privodiť jej ujmu. Teda súd nárok žalobkyne považoval za opodstatnený, avšak nie v takej výške, ako si ho uplatnila podanou žalobou.

14. Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

Citované ustanovenie §5 ods. 3 Zák. č. 250/2004 Z.z. ustanovuje, že spotrebiteľovi patrí primerané finančné zadosťučinenie. Žalobkyňa podanou žalobou vykonala výpočet svojho nároku na sumu 937,80 eur, kde zohľadnila sumu, o ktorú sa chcel v úverovej zmluve veriteľ na úkor dlžníka obohatiť. Avšak podľa názoru súdu nemožno vychádzať z takýchto výpočtov.

15. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.. V dôsledku konania žalovaného žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Súd tiež je toho názoru, že konanie žalovaného je vo vzťahu ku žalobkyňi o to závažnejšie, že opakovane bolo judikované aj v iných súdnych konaniach, v ktorých či už na strane žalobcu alebo na strane žalovaného vystupoval žalovaný, že dohody o zrážkach zo mzdy sa považujú za neprijateľné zmluvné podmienky a aj napriek tomu v konaní vedenom pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX žalovaný žiadal žalobu žalobkyne zamietnuť a podal aj odvolanie voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

16. Súdu sa javilo neprimerané priznať žalobkyňi plnú výšku požadovaného primeraného zadosťučinenia. Súd v danej veci považoval za primerané finančné zadosťučinenie 300 eur. Túto výšku sumy súd považoval za primeranú náhradu za to, že bolo porušené také právo žalobkyne, že následkom konania žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu, spoločnosti PRO Civitas, žalobkyňi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, pričom toto konanie spoločnosti bolo spôsobilé privodiť

jej ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života. Na základe listu uvedenej spoločnosti zamestnávateľ zo mzdy žalobkyne vykonal zrážky, čo malo za následok, že žalobkyňa a jej deti sa ocitli v zlej finančnej situácii. Teda bez súdneho rozhodnutia, bez exekučného titulu a bez samotného exekučného konania boli v prospech právneho predchodcu žalovaného vykonané zrážky zo mzdy žalobkyne, ktorá preto bola nútená podať na súd žalobu o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, s čím žalobkyňa vznikli ďalšie náklady. Súd mal za preukázané, že v konaní pod sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojho práva, za ktoré zodpovedá žalovaný. Uvedeným postupom žalovaného, resp. jeho právneho predchodcu, bola žalobkyňa nútená byť vystavená súdному konaniu o zdržanie sa užívania tejto dohody o zrážkach zo mzdy, čo samotná táto skutočnosť je stresujúcim faktorom odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Za takýto zásah do práv žalobkyne súd jej priznal sumu 300 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia na účely ochrany spotrebiteľa plní aj odradzujúcu funkciu, a preto aj s poukazom na túto funkciu považoval súd výšku zadosťučinenia 300 eur za primeranú.

Podľa názoru súdu, výška priznaného finančného zadosťučinenia je primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobkyne, zodpovedá svojmu účelu, teda poskytnúť satisfakciu spotrebiteľovi a odradiť dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov, pričom vo vzťahu k žalobcovi - spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené, neprimerané obohacovanie sa.

„Treba mať pritom na zreteli, že primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektov materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, nakoľko dôsledkom zaplata zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Sankčná stránka má u finančného zadosťučinenia len vedľajší dôsledok nakoľko pre účely represie slúžia iné odvetvia práva, civilné nároky majú kompenzačný, nie sankčný charakter. Keďže pri stanovení rozsahu zadosťučinenia je rozhodujúcou primeranosť, zadosťučinenie má zodpovedať povahe ujmy, primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritéria subjektívnej a sankčnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky určujúce“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 2. 2018 sp. zn. 9Co/61/2018.

17. Žalovaný namietal nedostatok právomoci súdu prejednávať tento spor. Súd však poukazuje na rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. XXCsp/XXX/XXXX, ktorý sa touto námietkou už zaoberal a uviedol, že má dostatok právomoci na prejednanie sporu medzi žalobkyňou a žalovaným, pretože považuje rozhodcovskú doložku za neplatne uzatvorenú a teda rozhodcovský súd nemá dostatok právomoci prejednávať spory medzi žalobkyňou a žalovaným, resp. jeho právnym predchodcom tak, ako to vyplýva zo zmluvy a všeobecných obchodných podmienok právneho predchodcu žalovaného. Rovnako sa touto námietkou zaoberal aj Krajský súd v Prešove v konaní sp. zn. 17Co/76/2018, ktorý rovnako považoval rozhodcovskú doložku za neplatne uzatvorenú a konštatoval, že nakoľko na základe neplatnej rozhodcovskej doložky nebola založená právomoc rozhodcovského súdu prejednať spor zo zmluvy uzavretej medzi jej účastníkmi, uplatnenie nároku žalovaným voči žalobcovi na peňažné plnenie na rozhodcovskom súde nevyvolalo právne účinky v zmysle §112 OZ atď.

Aj vzhľadom na uvedené rozhodnutia súd považuje otázku právomoci pre dané konanie za vyriešenú už v skorších konaniach, so závermi ktorých sa aj stotožňuje a považuje rozhodcovskú doložku za neplatne uzatvorenú, t.j. rozhodcovský súd nemá právomoc vo veci konať, túto právomoc má všeobecný súd.

18. Súd je toho názoru, že právoplatný rozhodcovský rozsudok v danej veci teda nepredstavuje ani prekážku právoplatne rozsúdenej veci. Rozsudok je založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke a potom i rozhodnutie rozhodcovského súdu predstavuje nulitný rozhodcovský rozsudok, ktorý nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Strany zmluvy o úvere uzatvorili v súvislosti s úverovou zmluvou rozhodcovskú doložku v rámci všeobecných podmienok poskytovania úveru ako súčasť úverovej zmluvy, od ktorej rozhodcovskej doložky odvodzoval i rozhodcovský súd svoju právomoc. Súd Slovenskej republiky vo viacerých prejednávaných veciach však judikovali, že takto uzatvorená rozhodcovská

doložka má charakter neprijateľnej a teda, neplatnej zmluvnej podmienky, pretože nebola individuálne dohodnutá, ale je len súčasťou štandardnej formulárovej zmluvy - všeobecných obchodných podmienok, ktorej návrh bol vopred pripravený, hromadne používaný bez akejkoľvek možnosti ovplyvnenia zo strany spotrebiteľa, ktoré dojednania nútili spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu na konkrétnom Rozhodcovskom súde bez možnosti domáhania sa ochrany práv na súde všeobecnom. Rozhodcovská doložka bola len súčasťou všeobecných obchodných podmienok k úverovým zmluvám, a preto pokiaľ takáto rozhodcovská doložka trpí absolútnou neplatnosťou, ide o právny úkon, ktorý neexistuje a ak aj bol vydaný na základe takéhoto právneho úkonu rozhodcovský rozsudok, trpí neúčinnosťou, pretože Rozhodcovskému súdu chýbala právomoc na vydanie rozhodnutia.

Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je charakteristikou aj pre daný prípad, keď rozhodcovská doložka bola inkorporovaná vo všeobecných obchodných podmienkach. Je nepochybné, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, preto právomoc rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovského rozsudku absentovala a takýto paakt preto nemôže byť spôsobilý, aby bol neodstrániteľný nedostatkom podmienky konania a dôvodom na jeho zastavenie. Rozhodcovský rozsudok založený na neprijateľnej zmluvnej podmienke v spotrebiteľskej zmluve je nulitný, ničotný akt, potom aj plnenie na jeho základe nemôže požívať legitimitu rozsudku všeobecného súdu.

Rozhodcovská zmluva (rozhodcovská doložka) uzavretá so spotrebiteľom ak má byť právom akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť tiež výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informáciu o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená.

Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/660/2015 zo dňa 20.11.2016: „doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zák. č. 244/2002 Z. z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zák. č. 244/2002 Z. z.). Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov (§ 44 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z.). Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, je súd povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako, ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a nepripustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, že žalobca uplatňuje svoje právo na základe rozsudku vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak uplatňuje svoje právo na základe rozhodcovského rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní. Zároveň však platí, že rozhodnutie, ktoré nie je exekučným titulom, nie je spôsobilé byť podkladom pre nútený výkon rozhodnutia (exekúciu). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy alebo došlo k dojednaniu o rozhodcovskej doložke neplatne, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby súd v takomto prípade akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.“

Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 371/2018 zo dňa 20.06.2018 uviedol: „Podľa názoru ústavného súdu zo žiadneho z odôvodnení rozhodnutí okresného súdu nemožno vyvodiť takýto záver, práve naopak, okresný súd zreteľne artikuloval požiadavku individuálneho dojednávania rozhodcovských zmlúv, resp. rozhodcovských doložiek ako predpoklad úspešného domáhania sa ich ochrany v konaní pred súdom, t. j. podmienil posúdenie platnosti takejto zmluvy konkrétnou požiadavkou, ktorá je pre dodávateľa (oprávnený subjekt) splniteľná a zakladá platnosť rozhodcovskej doložky, na základe ktorej môže oprávnená osoba (dodávateľ) začať rozhodcovské konanie. Ústavný súd k tomu ešte dodáva, že v prípade spotrebiteľskej legislatívy je popri gramatickom výklade na mieste použiť aj výklad teleologický v súlade so zmyslom právnej úpravy, ktorý je v tomto prípade determinovaný princípom potreby zvýšenej ochrany spotrebiteľa. Ten vychádza z požiadavky korektných spotrebiteľských zmlúv voči spotrebiteľom, zo zákazu zneužívania dominantného postavenia dodávateľa a zákazu používania zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Taká interpretácia, ktorá akcentuje princíp zvýšenej ochrany spotrebiteľa

a ochranu zmluvnej spravodlivosti je aj v súlade s požiadavkou stanovenou v § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nemožno ju hodnotiť ako interpretáciu, ktorá ide nad rámec zákona.“

Pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/122/2011 zo dňa 09.02.2012, sp. zn. 6Cdo 143/2011 zo dňa 18.01.2012, uznesenie sp. zn. 3MCdo/11/2010 zo dňa 26.09.2011, uznesenie sp. zn. 3Cdo/146/2011 zo dňa 13.10. 2011 - rozhodnutie č. 46 Zbierky stanovísk NS a súdov SR 3/2012, uznesenie NS SR sp. zn. 6MCdo/9/2012.

19. Ďalej žalovaný namietal, že žalobkyňa sa môže domáhať finančného zadosťučinenia len pred Ústavným súdom SR. Súd je však toho názoru, že právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyni vyplýva priamo z ustanovenia §3 ods. 5 Zák. č 250/2007.

20. Pokiaľ ide o argumentáciu žalovaného, podľa ktorého si žalobkyňa neplnila svoje povinnosti zo zmluvy a doposiaľ nesplatila ani istinu úveru, toto pre posúdenie existencie uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je právne relevantné. Zákon o ochrane spotrebiteľa nepodmieňuje vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie splnením si zmluvných, zákonných povinností spotrebiteľom. Žalovanému nič nebráni domáhať sa voči žalobkyni zaplatenia nárokov zo zmluvy, istiny úveru, prípadne nárokov vyplývajúcich z porušenia práva, ako napr. úrok z omeškania a pod..

21. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia §255 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná čo do základu. Výška závisela od úvahy súdu, ktorú nemohla predvídať. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, lebo mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto má právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej).

Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019).

O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením §262 ods. 2 C.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.